

Le Havre

(Le Havre)

Finsko / Francie / Německo, 2011

Formát: DCP, 35 mm /1:1.85/
Délka: 93 min.
Verze: francouzsky s českými titulky
Distributor: CinemArt
Počet kopií: 1 kopie 35 mm a DCP
Přístupnost: přístupný

Premiéra 5. ledna 2012

Tvůrci:

<i>Režie</i>	Aki KAURISMÄKI
<i>Scénář</i>	Aki KAURISMÄKI
<i>Kamera</i>	Timo SALMINEN
<i>Střih</i>	Timo LINNASALO
<i>Zvuk</i>	Tero MALMBERG

Hrají:

<i>Marcel Marx</i>	André WILMS
<i>Arletty</i>	Kati OUTINEN
<i>Idrissa</i>	Blondin MIGUEL

A DALŠÍ

O FILMU:

Kultovní finský režisér Aki Kaurismäki natočil svým typickým stylem snímek plný optimismu a jemného humoru. Příběh sympatického čističe bot, který dávno rezignoval na své umělecké literární ambice, se odehrává ve francouzském přístavním městě Le Havre. Hlavní hrdina Marcel Marx žije šťastně ve své čtvrti s milovanou ženou Arlettou, tráví čas ve svém oblíbeném baru, až do okamžiku, kdy mu osud vrhne do cesty třináctiletého afrického mladíka na útěku. Marcel se rozhodne zachovat jako správný muž a chlapce uchránit před policií a následnou deportací.

Stylizovaný film je natočen s nadsázkou, nechybí v něm smysl pro ironii a černý humor, tak typický pro celou Kaurismäkiho tvorbu. Atmosféra snímku a obrazová koncepce je podřízena stylu filmu noir. Kaurismäki se v poetice díla inspiroval slavnými francouzskými díly M. Carného či J. P. Melvilla.

Tragikomedie s pohádkovým rámcem se setkala s úspěchem na prestižním festivalu v Cannes 2011, kde byla považována za neoptimističtější snímek v soutěži a pro své kvality si odnesla cenu kritiky - FIPRESCI.

Pro tvorbu Akiho Kaurismäkiho je příznačné, že ve svých filmech rád využívá nejen své oblíbené herce (Matti Pellonpää, Kati Outinen, Kari Väänänen, Sakari Kuosmanen, členové kapely Leningradští kovbojové), ale dokonce i některé z postav. S Marcelem Marxem se diváci setkali ve snímku *Bohémský život* /1992/. Zde byl ukázán jako bohémský spisovatel sepisující rozsáhlá dramatická díla, která se však nedočkají potřebného ocenění, proto je ochoten vést z existenčních důvodů v pozici šéfredaktora módního časopisu.

V zatím jeho posledním filmu nacházíme Marcela Marxe v městě Le Havre, kde s žíví jako čistič bot. Rezignoval na své psaní, přebývá v klidu a pohybuje se v trojuhelníku mezi prací, oblíbeným barem a svou manželkou. Z relativního poklidu ho vytrhne až setkání s nezletilým uprchlíkem z Afriky.

Aki Kaurismäki se nikdy netajil názorem, že jeho postoj k životu je spíše pesimistický. V jeho filmech se samozřejmě tento úhel pohledu na svět odráží. Životní situace, ve které se většina jeho filmových hrdinů nachází, je zpravidla nepřívětivá. Jedná se o osoby umístěné geograficky i společensky na okraji. A je to právě jejich nenápadný vzdor a potřeba žít i přes tragédii života, co tvoří esprit režisérova tvůrčího výrazu. Kaurismäki v jednom rozhovoru dokonce přiznal, že ačkoli se jeho světonázor v podstatě nezměnil, ba stal se možná ještě pochmurnějším, cítí ve své tvorbě potřebu směřovat spíš k optimističtějšímu vyznění. Proto je Marcel Marx ve snímku *Le Havre* představován jako solidární muž a nezdolný optimista, navzdory svému okolí a politické situaci, kde stoupá lidská netečnost a zvyšuje se byrokracie.

SLOVO REŽISÉRA:

Evropská kinematografie zatím nevěnovala mnoho pozornosti zhoršující se finanční, politické, a především morální krizi, která vedla k doposud nevyřešené otázce uprchlíků - uprchlíků, kteří se snaží najít svou cestu ze zahraničí do EU a přitom se setkávají s necitlivým a často podřadným způsobem zacházení.

Nemám odpověď na tento problém, ale přesto jsem se chtěl tímto tématem zabývat v tomto svém poněkud nerealistickém filmu.

PROFIL - AKI KAURISMÄKI A ČESKÉ PUBLIKUM:

Čeští diváci se s tvorbou finského rodáka Akiho Kaurismäkiho /1957/ poprvé seznámili v 90. letech, kdy se v tuzemské distribuci objevily snímky *Juha* /1999/, *Mraky odtáhly* /2006/ nebo *Drž si šátek, Tatjano* /1994/. Velký ohlas u českého obecnstva zaznamenal *Muž bez minulosti* /2002/, který rovněž slavil mezinárodní úspěch na filmovém festivalu v Cannes v roce 2002 /Velká cena poroty a cena pro Nejlepší herečku Kati Outinen/. Počátky Kaurismäkiho tvorby spadají již do první poloviny osmdesátých let, kdy režisér po netradiční kariéře poštáka, umývače nádobí a posléze filmového kritika, realizoval svůj první celovečerní film - svéráznou adaptaci Dostojevského klasiky *Zločin a trest* /1983/, ke které si také napsal scénář. Do svého debutu vytvářel pouze scénáře ke snímkům svého staršího bratra Mika Kaurismäkiho (*Lhář* /1980/, *Vyvrhelové* /1982/, *Jackpot 2* /1982/), které vznikaly ve vlastní produkční společnosti obou bratrů s názvem Villealfa. Ve *Zločinu a trestu* jsme poprvé viděli typického hrdinu Akiho Kaurismäkiho - outsidersa, který je však počestným člověkem stavícím se na odpor lhostejné většině. Od té doby Kaurismäki pravidelně natáčí se svými oblíbenými herci autorské snímky nabité osobitým humorem a poetikou. Za mezník režisérovy tvorby /film vnímaný nejen francouzskou kritikou, ale i širokou diváckou obcí/ je považován *Bohémský život* /1992/, novodobá adaptace stejnojmenného románu francouzského spisovatele Henriho Murgera, kde se poprvé objevuje postava Marcela Marxe, opět rozehraná v tragikomedii *Le Havre* /2011/.

Letos v říjnu vstoupily v obnovené premiéře do českých kin tři starší tituly Akiho Kaurismäkiho. Němý film s mezititulky oceněný na Berlinale *Juha* /1998/, snímek nominovaný na Oscara za nejlepší cizojazyčný film *Muž bez minulosti* /2002/ a drama uzavírající volnou trilogii o ztroskotancích *Světla v soumraku* /2006/.

Příští rok v únoru kolekci kvalitních děl uzavře *Hamlet* /1987/, který bude mít premiéru 2. 2. 2012. Režisér Aki Kaurismäki ve své tvorbě zkoumá nespravedlivé sociální poměry nahlížené lidmi z periferie společnosti, avšak v této moderní adaptaci Shakespearovy hry uvádí diváka do světa mocných a ukazuje jeho odvrácenou tvář. Film se drží poměrně přesně divadelní předlohy, nenajdeme v něm ale například slavný Hamletův monolog o bytí a nebytí. **Snímek dokáže stejně jako ostatní díla Akiho Kaurismäkiho diváky strhnout svým lidským, okouzlejícím a ojedinělým příběhem.**

AKI KAURISMÄKI ROZHOVOR:

Kde se vzal nápad natočit Le Havre? Bylo to kvůli zhoršující se situaci s uprchlíky nebo jste prostě chtěl svůj další film realizovat ve Francii?

Námět na film jsem nosil v hlavě několik let, ale pořád jsem nevěděl, kde film natočit. Příběh, který se ve filmu odehrává, by se dal v podstatě natočit v každém evropském státě, snad kromě Vatikánu, ...anebo právě tam. Nejlogičtější místo pro natáčení by bylo Řecko, Itálie nebo Španělsko, protože právě tyto státy zažívají největší tlak v otázce uprchlíků. Každopádně, jsem jel dlouhou cestu z Janova do Holandska a narazil jsem přesně na město, které jsem potřeboval: na město blues, soulu a rock'n rollu - Le Havre.

Ve Francii máme takové motto "Svoboda, volnost, bratrství". Dá se říci, že jste se ve filmu soustředil právě na ono „bratrství“?

Ty ostatní dvě hesla jsou na mě moc optimistická. Ale bratrství najdete všude, dokonce i ve Francii!

Právě bratrství mezi lidmi v rybářské čtvrti Le Havre zachrání mladého chlapce. Existuje podobná soudržnost také v reálném životě?

Pevně doufám, že ano, jinak už žijeme v mravenčí společnosti, o které mluvil Ingmar Bergman.

Mám takový pocit, že čím je více na světě násilí, tím více věříte v lidskost. Stal se z Vás beznadějný optimista?

Já jsem vždy upřednostňoval ten typ pohádky, kde Červená Karkulka sní vlka a ne naopak, ale v reálném životě mám raději vlky než obchodníky z Wall Streetu.

Setkal jste se s přistěhovalci při psaní scénáře?

Ne, ale při jiných příležitostech samozřejmě ano.

Pro symboliku přistěhovalců jste si zvolil mladého chlapce z Afriky. Je mládí příslibem naděje?

V mém filmu nejsou žádné symboly, ale obecně věřím mladým víc, než lidem jako jsem já. Právě Blondinu Miguelovi, který ve film ztvárnil chlapce na útěku, věřím bezmezně .

Ve filmu jste rozšířil svoji rodinu herců o další přírůstky, např. Jean-Pierre Darroussin. Nicméně mám pocit, že on byl vždy tak nějak součástí rodiny.

Samozřejmě, že se pohyboval kolem nás, jen jsem mu nedal příležitost hrát, doposud pouze uklízel po večerech ve studiu atd.

Je náročné režírovat francouzské herce?

Je to pocta.

Stejně jako v Bohémském životě zachycujete věčnou a neměnnou poválečnou Francii padesátých let. Vzpomínáte s nostalgií na toto období?

Jsem jen trochu pomalejší. Ze současné architektury mě bolí oči. Ale sedmdesátá léta byla stylová, sem tam. Naštěstí je tu vždy včerejšek.

Je to stejné jako Vaše filmové odkazy na Bressona, Beckera, Melvillea, Tatiho, Claira, Carného? Zdá se mi, že z každého je ve Vašem filmu kousek.

V to doufám, protože já sám jsem nic nového nepřinesl... Důkladně jsem studoval filmy Marcela Carného, ale moc jsem toho ukrást nemohl. Bylo by to jako přeskakovat z polorealisticke pohádky do vážného melodramatu.

Z francouzské kultury jste si taky vybral zpěváka Little Boba, který Vám ve filmu hraje. Je pro Vás Little Bob skutečným hudebním odkazem?

Le Havre je Memphis, Tennessee Francie a Little Bob, tedy Roberto Piazza, je Elvisem tohoto království, alespoň dokud zůstane Johnny Hallyday v Paříži... a kdyby z Paříže odjel, byl by to krásný souboj.

Podařilo se Vám natočit Le Havre, jak jste chtěl?

Více či méně, alespoň doufám...